

De politieke partijen over schijn- en dubbelkandidaten

socialisten en progressieven anders

SP.a antwoordde op een rondvraag van de VRT-site deredactie.be dat wie zich kandidaat stelt voor een bepaald parlement, dat mandaat effectief moet opnemen. "Dat is een vorm van eerlijke politiek."

SP.a pleit ook voor samenvallende verkiezingen. De opeenvolging van verkiezingen en het permanent campagne voeren zorgen, volgens Sp.a-voorzitster Gennez, voor onbestuurbaarheid. Belangrijke beslissingen worden steeds weer vooruit geschoven. "Dan heb je ook nog de permanente stoelendans, die de geloofwaardigheid van politici ondergraaft ..."

sociaal-liberale partij

SLP zet sterk in op "politieke hygiëne". In een actieplan voor de versterking van de democratie stelt de Sociaal-Liberale Partij dat politici slechts op één lijst mogen kandideren wanneer verschillende verkiezingen op één datum samen vallen. Om schijnkandidaturen te vermijden, geldt de regel dat wie verkozen wordt automatisch zijn bestaande mandaat in een ander parlement verliest.

Verder pleit SLP voor het afschaffen van de lijststemmenpot, "waardoor niet de partijen maar wel de kiezer bepaalt wie verkozen wordt". Ook de aparte opvolgerslijst mag verdwijnen. De niet-verkozen kandidaat met de meeste stemmen wordt eerste opvolger.

N-VA kant zich tegen de politieke zetelcarrousel. De N-VA diende daartegen enkele jaren terug als een wetsvoorstel in, van de hand van Geert Bourgeois. N-VA is ook tegen samenvallende verkiezingen. Dat zou haaks staan op de federale logica.

Het N-VA-voorstel tegen schijnkandidaten maakt dat politici die kandideren op een lijst ook effectief hun mandaat moeten opnemen als ze verkozen worden. Bij verkiezing worden ze immers automatisch ontslagen uit alle andere politieke mandaten die ze op dat ogenblik bekleden. Wanneer bijvoorbeeld een federaal minister verkozen wordt tot Vlaams parlements lid, dan wordt hij of zij automatisch ontslagen als minister de dag na de verkiezingen.

Ook Groen! zou graag zien dat politici hun laatst verkozen mandaat verplicht moeten opnemen. Hun antwoord op de rondvraag van de VRT-site deredactie.be was dat zo'n regeling mogelijk was "door bij verkiezing alle vorige onverenigbare mandaten (b.v. een mandaat in een ander parlement) automatisch te laten vervallen. Zo vermijden we kiezersbedrog door schijnkandidaturen."

Vlaams Belang heeft geen problemen met schijnkandidaten. Hun reactie op de rondvraag van de VRT-site deredactie.be was: “ Het moet mogelijk blijven een partij electoraal te ondersteunen, zonder daarom verplicht te worden het mandaat op te nemen.” Dat blijkt uit de praktijk: bij de laatste verkiezingen in 2007 was het Vlaams Belang de partij met het hoogste aantal schijnkandidaten.

Vlaams Belang spreekt zich ook uit tegen samenvallende Vlaamse en federale verkiezingen: “ beide bestuursniveaus moeten hun eigen dynamiek behouden. Deze moet zelfs worden versterkt. Wat Vlaams Belang betreft, is er trouwens helemaal geen Belgisch parlement en dus ook geen "Belgische verkiezingsdag" nodig”.

CD&V is niet gewonnen voor schijn- en dubbelkandidaten op kieslijsten. De partijen diende daartegen ooit een wetsvoorstel in; maar zonder succes. Op de VRT-site deredactie.be beweert de partij dat ze in het verleden hebben maar zelden tegen dat principe heeft gezondigd. Dat klopt maar niet

volledig: bij de federale verkiezingen van 2007 trokken Johan Sauwens en Ivo Belet wel stemmen maar namen ze geen mandaat op.

CD&V is tegen samenvallende verkiezingen. Dat staat haaks op de federale logica. Al sprak CD&V-boegbeeld Yves Leterme zich recent wel uit voor samenvallende verkiezingen. Dat was een pragmatische keuze die voor bestuurlijke stabiliteit moet zorgen.

Open VLD is tegen het over-en-weer-springen van politici van het ene niveau naar het andere. De liberalen zijn voor maatregelen die dat onmogelijk maken.

Open VLD antwoordde op de rondvraag van de VRT-site deredactie.be dat deze job-hoppers de reden zijn “waarom we de verkiezingen voor de regionale parlementen en het federale parlement terug willen laten samenvallen. Nu zijn er te veel verkiezingen, waar steeds opnieuw dezelfde politici aan deelnemen. Totdat er een wettelijk verbod komt en de verkiezingen samenvallen, is job-hoppen echter niet uit te sluiten en bezondigen alle partijen er zich aan.”

Lijst Dedecker antwoordde op de rondvraag van de VRT-site deredactie.be dat er ingrepen nodig zijn om schijnkandidaten en andere vormen van democratisch deficit op te lossen: “Een parlement van opvolgers is zuiver kiezersbedrog, een stoelendans als gevolg van een strategische samenstelling van de kiezerslijsten (...) LDD wil dat de kiesdrempel, de lijststem en de opvolgerlijsten worden afgeschaft en enkel nog

naamstemmen kunnen worden uitgebracht. In afwachting daarvan is het echter zinloos om heiliger te willen zijn dan de paus.” Kopstuk Jean-Marie Dedecker staat dan ook als lijsttrekker op zowel de Vlaamse en Europese lijst.